

Täysistunto

Perjantai 26.2.2021 klo 13.02—13.37

3. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi yksityistielain 58 §:n ja liikenteen palveluista annetun lain muuttamisesta sekä luotsauslain väliaikaisesta muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 263/2020 vp

Valiokunnan mietintö LiVM 3/2021 vp

Toinen käsittely

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Toiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 3. asia. Nyt voidaan hyväksyä tai hylätä lakiehdotukset, joiden sisällöstä päätettiin ensimmäisessä käsittelyssä. — Edustaja Kurvinen.

Keskustelu

13.03 **Antti Kurvinen kesk:** Rouva puhemies! Kysymyksessä on jälleen esitys, jossa reagoidaan tähän koronapandemiaan, johon joudumme reagoimaan tällä viikolla entistä voimakkaammin. Palaamme taas vähän tiukempiin rajoitustoimiin ja hiljaisempaan elämään.

Tässä on kysymys yksityisteistä ja siitä, miten siellä tehdään päätöksiä — toki muitakin asioista, mutta ehkä kiinnostavin asia yleisesti on tämä yksityisteiden päätöksenteko. Sielläkin mahdollistetaan nyt tällä hyvällä hallituksen esityksellä ja hyvällä, tiiviillä liikenne- ja viestintävaliokunnan mietinnöllä se, että voidaan etäkokouksia pitää myös tiekunnissa. Tämä on varmasti sitä digiloikkaa, jota koko suomalainen yhteiskunta on ottanut tämän koronapandemian oloissa.

Puhemies! Yksityistiet ovat erittäin tärkeitä Suomessa. Tässä aiemmissa vaiheissa, kun tätä esitystä käsiteltiin, todettiin, että kyllä ihan täällä Uudellamaalla Etelä-Suomessakin monen ihmisen ja yrityksen liikenne perustuu vain näihin yksityisteihin. Ne eivät ole vain tietyn talon tai tietyn mökin teitä, vaan niillä on yleisempääkin merkitystä, ja haluan todeta, että tällä vaalikaudella on panostettu monien muitten hyvien panostusten lisäksi myös yksityisteihin eikä keskustan rooli ole ollut ihan pieni, sanotaanko näin, siihen, että yksityisteiden valtionapuja on lisätty. Tietysti tukea on tullut muiltakin hallitusryhmiltä ja käsitykseni mukaan myös oppositiolta jonkin verran.

Kun etäyhteyksistä, puhemies, täällä puhutaan, niin kannan kovasti huolta siitä, miten me saadaan toimimaan meidän kouluissamme tuo etäopetus, mihin entistä voimakkaammin nyt mennään. Tämä on ollut todella kova haaste suomalaisille opettajille ja oppilaille eri asteilla, varmasti isompi haaste kuin yhdistysten tai tiekuntien ihmisille, joista paljon on myös näissä poikkeusesityksissä keskusteltu.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Kiljunen, Kimmo.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 16/2021 vp

13.05 Kimmo Kiljunen sd: Arvoisa puhemies! Olen käyttänyt täällä salissakin useita puheenvuoroja siitä, että suhtaudun jossain määrin empien tähän digiloikkaan, jossa etäkokoustamisen mahdollisuudesta on tulossa nyt sitten itse asiassa kohtapuoliin käytänte.

Tässä kohdassa kuitenkin, kun puhutaan tieosuuskunnista ja yksityisteiden hallinnointikäytänteistä, tämä nyt on kyllä yksi hyvä esimerkki siitä, missä aidosti tällainen etäkokoustaminen on mielekästä monissa tilanteissa — viittaa jo edelliseen puheenvuoroon siitä osin, että usein on haja-asutusalueista kysymys ja Suomessa on paljon loma-asutusta. Suomalaisillahan on hyvin laveastikin tätä kaksoisasumista, jolloin on mielekästä, että kun tieosuuskunnat ja tieyhdistykset kokoontuvat, niin voidaan myöskin etäältä osallistua. Kyllä nämä kokoustamisen muodot ovat tilannekohtaisesti järkeviä, tässä tapauksessa osallistuminen kuitenkin mahdollistetaan.

Luonnollisesti on tärkeää tunnistaa se, että kun olemme läsnä kokouksessa, niin kuin juuri tämänkin tilanne, niin onhan tämä ihan eri asia työskennellä tällä tavalla fyysisesti läsnä ollen kuin etäältä, ja siinä suhteessa toivoisin hieman varovaisuutta siihen innostukseen, mikä meillä nyt on tähän etätyöskentelyyn.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Kurvinen.

13.06 Antti Kurvinen kesk: Arvoisa puhemies! Olemme käyneet täällä edustaja Kiljusen kanssa tätä samaa keskustelua monen poikkeuslain kohdalla, joissa koronapandemiaan liittyen on näitä etäkokousmahdollisuuksia tuotu. Tämä on minusta hirveän arvokasta keskustelua, ja arvostan todella paljon edustaja Kiljusen esiin ottamaa näkökulmaa siitä, että pelkkä etäily voi tuoda juridisia haasteita. Käsitykseni mukaan esimerkiksi vaaleista on vähän eri käsityksiä, miten suoritetaan vaali vaikkapa jonkun yhdistyksen toimielimiin, miten se tehdään etänä ja miten, jos on suljettu lippuvaali, se tehdään todella suljetusti ja reilusti ja niin, että siitä ei tule mitään moitekanteiden vaaraa.

Ja on tämä sosiaalinenkin puoli. Kyllä sellainen yhteisöllisyys ja yhdessä tekeminen kieltämättä vähenevät, jos aina ollaan vain Teamsin ja Zoom-yhteyden päässä. Mutta kuitenkin voittopuolisesti näen, että tämä on hyvä asia, että mahdollistetaan osallistuminen eri yhteisöissä ja kansalaisyhteiskunnan toiminta enemmän etäyhteyksin. Se on hyvä asia enemmän kuin huono asia. En ehkä niitä haittoja pidä niin suurina kuin edustaja Kiljunen, vaikka arvostan hänen näkökulmaansa.

Puhemies! Totean lopuksi, että eräs ihminen tässä korona-aikana sanoi aika hyvin, että kaikki rutiiniasiat pystyy hoitamaan etäyhteyksin mutta se, missä on vaikeuksia etäyhteyksillä, on se, kun pitää ideoida, innovoida, keksiä, luoda uutta. Se on vaikeaa siellä mustien pallojen äärellä tietokoneen ruudulla. Ja sitten toinen on se, että jos vaikeita asioita pitää ratkoa, vaikeita asioita päättää, se on vaikeaa etäyhteyksillä. Minusta siinä oli hyvää käytännön viisautta tähän, mikä tehdään etänä, mikä tehdään livenä jatkossa, kun tämä korona toivottavasti pian loppuu.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Zyskowiec.

13.08 Ben Zyskowiec kok: Arvoisa rouva puhemies! Kuten edustaja Kurvinen ensimmäisessä puheenvuorossaan totesi, tämä esitys liittyy osaltaan tähän koronaepidemiaan, ja haluan siihen liittyen — jos puhemies sallii — lausua muutaman ajankohtaisen ajatuksen.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 16/2021 vp

Koronan torjuminen Suomessa, epidemian kukistaminen, ei ole mikään hallitus—oppositio-kysymys, ja olen hyvin tyytyväinen, että esimerkiksi eilen kaikki puolueet ja eduskuntaryhmät yhdessä ovat todenneet nämä ajankohtaiset, päiväkohtaiset haasteet ja antaneet tukensa hallituksen toiminnalle. Tästä on turha tehdä tällaista puoluepoliittista kysymystä missään suhteessa, koska eihän minkään puolueen ohjelmassa ole tietystikään mitään maskien käytöstä tai rajatestauksesta tai ennakkotestistä rajalla ja niin edelleen.

Syy siihen, miksi halusin nyt tässä yhteydessä ottaa puheenvuoron, on kuitenkin se, että tilanne Suomessa on mielestäni tällä hetkellä hyvin hälyttävä. Pari tuntia sitten saimme tiedon, että 720 uutta tartuntaa on todettu. Olen suhtautunut suopeasti ja kannustavasti hallituksen toimintaan koronan torjumiseksi, koska mielestäni hallitus on tehnyt hyvää työtä koronan torjumiseksi Suomessa, ja silloin, kun on oltu vähän eri mieltä, olen pyrkinyt sparraamaan, kirittämään, kannustamaan. Tähän liittyen on nyt pakko kysyä: riittävätkö ne toimet, joista hallitus eilen ilmoitti? Itsestäni tuntuu siltä — en ole lääkäri, vielä vähemmän mikään epidemiologi — että ne eivät riitä. Meidän on pakko, näin ymmärrän, ottaa aito sulku Suomessa käyttöön, tehdä siitä riittävän pitkä — en tiedä, riittääkö kolme viikkoa, vaaditaanko kuukausi, vaaditaanko viisi viikkoa — ja pyrkiä näin tämmöisellä tehokkaalla, kohdennetulla, erittäin rankalla sululla kukistamaan riittävästi tätä virusta. Pelkään, että nyt omaksuttu ja jatkettu linja, jossa me kitkuttelemme, kitkuttelemme ja kitkuttelemme, johtaa tilanteen pitkittymiseen eikä riittävästi nujerra virusta rokotuskattavuutta odotellessamme. Kannustan hallitusta tätä asiaa vielä pohtimaan, tietysti yhdessä kaikkien puolueiden kanssa.

Haluan lopuksi sanoa, kun eilen A-talkissa kiisteltiin näistä ennakkotesteistä, joita vaadittaisiin Suomeen tullessa, että on se kumma, kun kaikissa muissa maissa niitä voidaan vaatia mutta näköjään Suomessa ei.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Muistutan tässä vaiheessa edustajia, että meillä on käsittelyssä laki, joka koskee yksityisteitä. Ymmärrän hyvin tämän tarpeen puhua koronasta ja akuutista tilanteesta, mutta meillä on ensi viikolla siihen hyvä mahdollisuus, ja meillä tässä tilanteessa ei esimerkiksi ole ministereitä paikalla, joten voi olla hedelmällisempää käydä sitä sitten, kun meillä on enemmän asianomaisten valiokuntien jäseniä ja myös ministerit tässä keskustelussa mukana. [Ben Zyskowicz: Ensi viikolla voi olla myöhäistä!] — Mutta me emme tänään pysty tekemään asiasta tällä kokoonpanolla päätöksiä kuitenkaan. — Edustaja Kiljunen, Kimmo.

13.12 Kimmo Kiljunen sd: Arvoisa puhemies! Hyvä varoituksen sana siitä, ettemme käynnistä tässä nyt koronakeskustelua. Ehkä siihen vain yhden lauseen voi sanoa, että ainakin hallituspuolueen edustajana arvostan sitä, että me voimme koko sali yhdessä ponnistella nyt tämän koronavihulaisten kukistamiseksi, ja se on tässä se kaikkein arvokkain asia. Ovatko toimet riittäviä vai eivät, näistä me joudutaan keskustelemaan, me emme kukaan tiedä sitä täsmällisesti. Sen voin sanoa, että meillä on useita sairauksia, ei ainoastaan koronavirus, tuolla mentaalisella puolella on sairauksia ja sitten hoivavelkaa tulee. Tämä on iso paketti.

Mutta näistä yksityisteistä. Tämän esityksen keskeisin sisältö on siis siinä, että mahdollistetaan nämä etäkokoukset. Sanon siihenkin vain yhden lisälauseen, mikä siinä on se olennainen: siihen ei liity pelkästään juridisia ongelmia, mihin edustaja Kurvinen viittasi näissä etäkokouksissa, vaan se on myöskin vallan keskittymistä. Aina, kun ollaan etäko-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 16/2021 vp

kousten tilanteessa, se valta keskittyy niille, jotka valmistelevat sen kokouksen ja jotka sen vetävät. Ja silloin kun ollaan hankalissa päätöksentekotilanteissa — myöskin tieosuuskunnissa joskus niitä on — niin on koko ajan pidettävä mielessä, että siinä tapahtuu ei samalla tavalla kuin läsnä olevassa demokraattisessa päätöksenteossa olevaa vuorovaikutusta, vaan kun ollaan etäällä, se on vajavaisempaa, ja se on juuri se keskeisin syy, minkä takia minä en rohkaise näihin etäkokouksiin muuta kuin silloin, kun tilanteen, pakon sanelemana on tietysti mielekästä myöskin niinkin toimia.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Kurvinen.

13.14 Antti Kurvinen kesk: Rouva puhemies! Me emme ole nyt millään kyselytunnilla. Meillä ei ole ministereitä läsnä. Mitään laajaa koronatoimien debattia ei tosiaan ole hedelmällistä täällä käydä, mutta kun tämä esitys liittyy kuitenkin koronan torjuntaan ja edustaja Zyskowicz käytti tuossa erittäin hyvän, ajatuksia herättävän ja näkemyksellisen puheenvuoron, haluan tässä kohtaa kiittää keskustan eduskuntaryhmän puolesta oppositioryhmiä siitä, miten ja millä tavalla Suomessa ollaan hoidettu koronaa ja koronatoimia. On äärettömän arvokasta, että esimerkiksi eilen meillä oli kaikkien eduskuntapuolueiden johto koolla Säätytalolla ja siellä oli maltillinen, rakentava, hyvä henki. On erittäin arvokasta, että hallitus jakaa avoimesti ja vilpittömästi tietoa oppositiolle tällaisessa kansallisessa kriisissä, ja on vielä arvokkaampaa se, että oppositio ei lähde tekemään mitään pienpolitiikkaa tai puoluepolitiikkaa tällaisella kansallisella kriisillä.

Kiitan edustaja Zyskowiczia erittäin rakentavasta puheenvuorosta ja häntä, hänen edustamaansa puoluetta ja kaikkia oppositioryhmiä rakentavasta asenteesta läpi koronakriisin. Laitoimme tästä myös keskustan eduskuntaryhmän johtona tänään tiedotteen julkisuuteen, että olemme todella kiitollisia ja hyvällä mielellä siitä, millä hengellä oppositioryhmät ovat toimineet tässä koronakriisin keskellä. Jatketaan tällä tavalla. Nämä vaikeudet ovat suuria, kuten edustaja Zyskowicz totesi: karmeita tartuntamääriä. Meidän pitää varautua vielä pahempaan.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Räsänen.

13.15 Päivi Räsänen kd: Arvoisa rouva puhemies! Pidän tätä käsiteltävää lakiesitystä erittäin kannatettavana. On tärkeää, että nimenomaan yksityisteiden hallinnointiin liittyvät kokoukset voidaan hoitaa etänä aikana, jolloin tavoitellaan tätä monipaikkaisuutta, ja aikana, jolloin nämä henkilöt saattavat asua aivan eri puolilla Suomea, jopa ulkomailla. Sen takia mielestäni on erittäin hyvä, että tältä osin tämä lainsäädäntö on jäämässä pysyväksi eli voimassa olevaksi sitten myös tämän korona-ajan jälkeen.

Täytyy sanoa, että itse en jaa tuota edustaja Kiljusen huolta näistä etäkokouksista ja niiden demokraattisuudesta. Itse olen pitänyt näitä etäkokouksia erittäin toimivina. Aivan samalla tavalla niissä mielestäni pystytään vuorovaikutukseen kuin näissä lähikokouksissa. Totta kai on mukavaa myös tavata ihmisiä, mutta ajattelen, että kyllä nämä asiat hoituvat myös etäkokouksissa. Oikeastaan ainoa asia, mikä tästä lakiesityksestä mieleeni nousee, on se, miksi tätä ei tuotu jo aikaisemmin, miksi vasta nyt tässä vaiheessa tätä koronaepidemiaa.

Samalla kannan huolta siitä, että me ollaan edelleenkin siinä tilanteessa, että kirkollisissa luottamuselimissä ei ole vielääkään mahdollisuutta näihin etäkokouksiin, sen takia, että

Pöytäkirjan asiakohta PTK 16/2021 vp

se laki ei ole vielä voimassa, vaikka eduskunta on sen kyllä käsitellyt. Toivoisin, että se nyt hyvin nopeasti menisi tuolla hallinnon rattaissa. [Antti Kurvinen: Tärkeä huomio!] Esimerkiksi Riihimäellä on ilmoitettu kirkkovaltuuston kokous nyt poikkeusaikana lähikokouksena, ja mitään mahdollisuuksia etäkokoukseen ei kuulemma ole, koska tämä laki ei ole voimassa, ja se on mielestäni nyt kyllä erittäin huono asia. Tässä pitäisi toimia nopeammin. [Antti Kurvinen: Tärkeä huomio!]

Keskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi ensimmäisessä käsittelyssä sisällöltään päätetyt, hallituksen esitykseen HE 263/2020 vp sisältyvät 1.—3. lakiehdotuksen. Lakiehdotusten toinen käsittely päättyi. Asian käsittely päättyi.